

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 13 0 У 004410 18 Увп
Бања Лука, 30.10.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Смиљане Мрша предсједника вијећа, Душка Бојовића и Страхиње Ђурковића чланова вијећа, уз учешће Мире Мачкић као записничара, у управном спору по тужби Б. А. из Т.-С., заступане по пуномоћнику Ж.М. адвокату из Д. (у даљем тексту: тужила), против рјешења број ... од 26.1.2017. године Управе (у даљем тексту: тужена), у предмету исправке уписа у катастарском операту, одлучујући о захтјеву тужиле за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Добоју број 13 0 У 004410 17 У од 31.7.2017. године, у нејавној сједници одржаној дана 30.10.2019. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Одбија се захтјев тужиле за накнаду трошкова састава захтјева за ванредно преиспитивање пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом је, у ставу 1. изреке, одбијена тужба против уводно означеног акта тужене, којим су одбијене жалбе А.М. из С. и тужиле, изјављене на рјешење број ...од 16.9.2016. године Подручне јединице тужене у Т. (у даљем тексту: Подручна јединица Т.) којим се (у тачки 1. диспозитива) дјелимично усвајају захтјев А.М. од 11.9.2015. године и допуна захтјева од 15.7.2016. године, на начин да се: под а) поништава промјена података у катастарској евиденцији настала провођењем закључка тог органа број... од 15.5.2002. године (погрешно наведено од „15.2.2002. године“) тако што се у п.л. број 616 к.о. С. брише тужила као посједник на парцелама број 201/5 (грешком у рјешењу и пресуди наведен број „2015/5“) и број 201/6 те уписује ранији посједник Љ. (Ј.) Д., па под б) поништава пријавни лист број 10/91 од 28.5.1991. године и све промјене које су настале провођењем тог пријавног листа, те се стање у катастарском операту враћа на стање прије израде израде тог пријавног листа, што подразумијева да се у катастарској евиденцији изврши упис М. (М.) М. као посједника на парцелама означеним као к.ч. број 201/2 зв. „В.“, њива 5. класе површине 300 м², к.ч. број

201/3 зв. „В.д.“, њива 5. класе површине 490 м², к.ч. број 201/6 зв. „В.д.“, кућа, зграда и двориште површине 260 м², а да ће се у катастарској евиденцији на парцели означеној као к.ч. број 201/5 кућа површине 270 м² извршити упис Љ. (Ј.) Д., а тачком 2. диспозитива да ће се то рјешење, по његовој правоснажности, провести у катастарској евиденцији првостепеног органа на начин наведен у тачки 1. диспозитива, а тачком 3. диспозитива је одлучено о трошковима управног поступка. Ставом 2. изреке пресуде је одбијен захтјев тужиље за накнаду трошкова управног спора у износу од 877,50 КМ.

Одбијање тужбе образложено је разлозима да је оспореним актом правилно потврђено првостепено рјешење, позивом на одредбу члана 13. Закона о одржавању премјера и катастра земљишта („Службени гласник РС“ број 19/96 и 15/10) и члана 71. Правилника за одржавање премјера и катастра земљишта („Службени гласник РС“ број 17/09 и 35/12, у даљем тексту: Правилник), јер је тужиља као посједник на парцелама број 201/5 и 201/6 к.о. Стењак уписана на основу закључка Подручне јединице Т. донесеног на записнику број ... од 15.5.2002. године, по основу изјаве тужиље да је њен супруг купио те непокретности од Љ.Д. као посједника, при чему именована односно њени насљедници а ни остала заинтересована лица нису позивани, а који закључак није могао представљати правни основ за упис промјене у катастарском оперативу у смислу члана 59. Правилника, према којем су основи за промјену корисника у катастарском оперативу: а) закон; б) правоснажна одлука суда којом је утврђено право на земљишту; в) правоснажна одлука другог надлежног органа, уговор овјерен код суда и уговор овјерен код нотара, односно уговор овјерен код суда или другог надлежног органа стране државе са којом је закључен међудржавни уговор. Како тужиља није поднијела ни један правно ваљан документ на основу којег би доказала да је посјед тих непокретности требало уписати на њено име, то је правилно утврђено да је у том смислу у катастарском оперативу начињена грешка, јер је тужиља као посједник на тим парцелама уписана без ваљаног правног основа, која грешка се односи и на израду пријавног листа број 10/91 од 28.5.1991. године који је израђен супротно важећим прописима, будући да је промијењен облик и површина парцела број 201/2, 201/3, 201/5 и 201/6, тако да је настала велика разлика у површинама које држе посједници А. (М.) М.и Љ.Д., у односу на стање у јавним евиденцијама, до које разлике је вјероватно дошло грешком у ранијим поступцима, а да Љ.Д. када је изврено цијепање парцела број 201/2 и 201/3 није томе ни присуствовала, иако је тим цијепањем дошло до промјене облика и површине и парцеле број 201/5 која је у њеном посједу.

Благовремним захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужиља оспорава њену законитост, због повреде закона, другог прописа или општег акта и повреде прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Сматра да је пресуда донесена погрешном примјеном одредаба Закона о одржавању премјера и катастра земљишта и Правилника, а и повредом одредаба Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број 13/02, 87/07, 50/10, у даљем тексту: ЗОУП), јер пресуда нема образложења о одлучним чињеницама. Истиче да је неправилна и супротна основним постулатима права, констатација суда да нису били испуњени услови за упис промјене у

катастарском операту извршене на основу закључка Подручне јединице Т.о узимању њене изјаве на записник, будући да поменути закључак неспорно представља одлуку надлежног органа, била она исправна или не, тако да се тај закључак не може побијати у поступку исправке грешке у катастарском операту, већ само у поступку по редовним или ванредним правним лијековима, који закључак је, према подацима у спису, први пут уручен дана 12.8.2015. године А. М. (заинтересованом лицу у овом управном спору, по чијем захтјеву је покренут поступак за исправку грешке), тако да је он имао могућност да против тог закључка који је постао правоснажан, уложи ванредни правни лијек, а не захтјев за исправку грешке у катастарском операту, који би био основан тако да би се по њему могло поступати само у случају да је она уписана као посједник без икаквог правног основа. Стога је мишљења да разлози којима суд оправдава исправку наводне грешке уписаног посједника, односно грешке у пријавном листу који датира још из 1991. године, се не могу сматрати образложењем, у смислу одредбе члана 33. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС) односно образложењем у смислу одредбе члана 191. став 4. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС” број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13) у вези са чланом 48. ЗУС-а, при чему суд и није навео материјално правне одредбе које је примијенио доносећи пресуду, нити које је чињенице утврдио на основу доказа, већ је само констатовао да се пријавни лист поништава због велике разлике у површинама, до које је (како је наведено) „вјероватно дошло грешком у ранијим поступцима...“. Стога доношење одлуке на основу увјерења суда да је нешто вјероватно, а посебно да су грешке учињене у ранијим поступцима, а не наводећи о којим поступцима се ради, не представља одлуку засновану на чињеницама и доказима, посебно не засновану на материјално правним одредбама које регулишу исправку грешке у катастарском операту. Додаје да се суд није осврнуо на изнесене разлоге у тужби који се односе на повреду одредаба чланова 9. и 131. ЗОУП-а, будући да је у управном поступку одржана расправа без њеног присуства, а ван заказаног термина расправе, на којој расправи је пред новим водитељем поступку присуствовало само заинтересовано лице, А. М., па је без одржавања нове расправе донесено рјешење у овој правној ствари, а на основу расправа које су одржане пред ранијим водитељима поступка, при чему нови водитељ поступка и није био на лицу мјеста и вршио увиђај, који је раније извршен, због чега је стекао погрешно увјерење да она није у посједу парцела које су предмет захтјева поднесеног од стране заинтересованог лица. Предлаже да се побијана пресуда преиначи тако да се тужба уважи, или пак да се побијана пресуда укине и предмет врати нижестепеном суду на поновни поступак, а и да јој се надокнаде сви трошкови поступка укључујући трошкове састава предметног захтјева по пуномоћнику адвокату у износу од 877,50 КМ.

Тужена у одговору на захтјев наводи да остаје код разлога датих у образложењу оспореног акта.

Заинтересовано лице у овој управној ствари, А.М. (који је у међувремену умро), није дао одговор на захтјев, а што нису учинили ни његови насљедници.

Размотривши захтјев, одговор тужене на захтјев, побијану пресуду и остале списе предмета, по одредбама члана 39. ЗУС-а, одлучено је као у изреци ове пресуде из слједећих разлога:

Из списка предмета произилази да се заинтересовано лице у овој управној ствари, А.М., обратио Подручној јединици Т. са захтјевом од 11.9.2015. године за исправку грешке у катастарском операту, затраживши да се на парцели означеној као к.ч. број 201/6 к.о. С. упише он као посједник, умјесто тужиље као дотадашњег посједника, а истичући да је он фактички посједник те парцеле од 1999. године, када је рјешењем Основног суда у Теслићу број О-228/99 од 6.8.1999. године парцела означена као к.ч. број 201/2 површине 618 м² издвојена из оставинске масе његовог оца, а да тужиља никада није била посједник парцеле број 201/6, а да је прије израде пријавног листа број 10/91 к. о. С. површина те парцеле износила 260 м², па да је тим пријавним листом, без икаквог објашњења, површина парцеле смањена на 55 м² и пребачена у посједовни лист број 50 на име Љ.Д., којом приликом погрешно наведена и површина парцеле број 201/5, тако да је тај пријавни лист проузроковао и остале грешке у катастарском операту, а да је тужиља као посједник парцеле број 201/6 уписана на основу поменутог закључка Подручне јединице Т. број ... од 15.5.2002. године, који је донесен само на основу њене изјаве, без позивања лица која су тада била уписана као катастарски посједници, тако да тужиља није имала никакве исправе којим би потврдила своје наводе у том записнику, а нити су том приликом провођени било какви валидни докази којим би се њени наводи потврдили, а такође да је поступајући орган о томе требао одлучити рјешењем а не закључком донесеним на записнику, које рјешење је био дужан доставити свим лицима која су требала бити странке у поступку, на које рјешење би они имали право жалбе у законском року.

Првостепеним рјешењем (које чини правно јединство са оспореним актом), је дјелимично удовољено том захтјеву заинтересованог лица, па тако да је поништена промјена података у катастарској евиденцији настала провођењем поменутог закључка од 15.5.2002. године тако што се у п.л. број 616 к.о. С. брише тужиља као посједник на парцелама број 201/5 и 201/6 и уписује ранији посједник Љ.Д., а такође поништава и пријавни лист број 10/91 од 28.5.1991. године и све промјене које су настале провођењем тог пријавног листа, те се стање у катастарском операту враћа на стање прије израде тог пријавног листа, што подразумијева да ће се у катастарској евиденцији извршити упис оца поменутог заинтересованог лица, М.(М.) М. као посједника на парцелама број 201/2 - њива 5. класе у површини 300 м², број 201/3 - њива 5. класе у површини 490 м² и број 201/6 - кућа, зграда и двориште у површини од 260 м², а у катастарској евиденцији на парцели број 201/5 - кућа површине 270 м², извршити упис Љ.Д. Оспореним актом је то првостепено рјешење потврђено, а оспорени акт је оснажен побијаном пресудом, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна а самим тим и законита.

Како је упис тужиље као посједника на парцели број 201/6 к.о. С., извршен на основу поменутог закључка првостепеног органа од 15.5.2002. године, донесеног на основу изјаве тужиље, а без позивања лица која су тада била уписана као катастарски посједници, при чему тужилца и није доставила никакве исправе којим би доказала своје тврдње наведене у том записнику, тај закључак неспорно није могао представљати правни основ за вршење промјене у катастарском оперативу, сходно члану 13. Закона о одржавању премјера и катастра земљишта и члану 71. Правилника. Стога је правилно првостепеним рјешењем које чини правно јединство са оспореним актом, извршена исправка грешке у катастарском оперативу, при чему је поништен и пријавни лист број 10/91 од 28.5.1991. године а и све промјене које су настале провођењем тог пријавног листа, па тако да се стање у катастарском оперативу враћа на стање прије израде тог пријавног листа, што подразумијева да ће се у катастарској евиденцији извршити упис М.М. (правног предника поменутог заинтересованог лица) као посједника на парцелама број 201/2, 201/3 и 201/6, а на парцели број 201/5 извршити упис Љ.Д., а од које је према тврдњи тужиље, њен супруг наводно купио земљиште (којом приликом није сачињен купопродајни уговор), а све имајући у виду да су парцела број 201/5 у површини од 528 м² и парцела број 201/6 у површини од 55 м², настале тим пријавним листом, те да је цијепање парцела број 201/2 и 201/3 рађено по захтјеву А.М. у циљу формирања његове грађевинске парцеле, према урбанистичкој сагласности број ... од 7.12.1990. године, са чиму вези је вјештак геометар на лицу мјеста установио да постоји знатна разлика у површинама уписаног и стварног стања, за парцеле број 201/2, 201/3, 201/5 и 201/6, па тако да је након премјеравања посједа М.М. и Љ.Д. установио да стање на терену одговара подацима новог премјера из 1984. године, констатујући да је разлика у површинама настала вјероватно грешком у ранијим површинама.

Сходно томе, Подручна јединица Т. је одлучила као у диспозитиву првостепеног рјешења, дјелимично усвојивши захтјев заинтересованог лица А. М., поништивши промјену података у катастарској евиденцији насталу по поменутом закључку тог органа од 15.5.2002. године, чиме су и отклоњене наведене грешке у катастарском оперативу.

Како тај закључак Подручне јединице Т. од 15.5.2002. године не представља правни основ за провођење промјене у катастарском оперативу, у смислу члана 13. Закона о одржавању премјера и катастра земљишта и члана 71. Правилника, без основа је позивање тужиље на то да се није могла вршити исправка грешке која је настала провођењем промјена по том закључку, будући да тим закључком, како је то и образложено у оспореном акту, није утврђено никакво право на предметним парцелама већ је само на основу изјаве тужиље дат налог да се на том земљишту упише тужилца уз истовремено брисање ранијег посједника Љ.Д. Сходно томе је без основа и позивање тужиље да се тај закључак могао побијати само редовним или ванредним правним лијековима, а не да се врши исправка грешке у катастарском оперативу, јер тим закључком првостепени орган и није донио никакву одлуку којом утврђује право на том земљишту.

При томе је правилно поништен и пријавни лист број 10/91 од 28.5.1991. године, као и све промјене које су настале провођењем тог пријавног листа, којим пријавним листом је извршено цијепање парцеле број 201/2 и 201/3, чиме је дошло до промјене облика и површине и парцеле број 201/5, на којој је као посједник уписана Љ.Д. која том цијепању није присуствовала, тако да је тим пријавним листом промијењен облик и површина парцела број 201/2, 201/3, 201/5 и 201/6 без ваљаног појашњења велике разлике у површинама посједника М.М. и Љ.Д.

Сходно томе је само дјелимично удовољено захтјеву заинтересованог лица, тако да је поништен у цијелости тај пријавни лист и враћено на стање које је било прије израде тог пријавног листа, чиме су створени услови да се у новом поступку утврди шта је чији посјед, како би се поново формирала парцела према ситуационом рјешењу и урбанистичкој сагласности која је дата заинтересованом лицу, а у односу на посјед тужиле, како је то све правилно констатовано у првостепеном рјешењу које је потврђено оспореним актом, који је оснажен побијаном пресудом, о чему су у пресуди дати довољно јасни и аргументовани разлози који се не могу довести у сумњу наводима предметног захтјева.

Слиједом наведеног, нису учињене ни повреде правила поступка које се односе на начело саслушања странке, у смислу члана 9. ЗОУП-а, којим је предвиђено да се прије доношења рјешења странци мора пружити могућност да се изјасни о чињеницама и околностима које су важне за доношење рјешења, будући да је тужилци неспорно омогућено учешће у поступку, а и изјашњење на наводе заинтересованог лица као подносиоца захтјева за исправку грешке у катастарском оперативу. Такође није повређено ни начело ефикасности из члана 7. ЗОУП-а, којим је предвиђено да су органи који рјешавају у управним стварима, дужни да обезбједе успјешно и квалитетно остваривање и заштиту права и правних интереса појединаца, правних лица и других странака.

Исто тако на правилност оспореног акта, односно побијане пресуде, не утиче ни што је накнадно, а након што је због недоласка заинтересованог лица на расправу заказану за дан 9.9.2016. године у 8,30 часова (на којој је тужилца навела да се заинтересовано лице налази у иностранству), потом од стране службеног лица као водитеља поступка, истог дана у 9,05 часова узета на расправни записник изјава заинтересованог лица, којом приликом је дао понуду тужилци за поравнање, који записник је и достављен тужилци на изјашњење, те тужилца ту понуду, како то произилази из њеног одговора датог по пуномоћнику, одбила. Стога то што том приликом, тужилца и заинтересовано лице и нису саслушани на расправи, није такве природе да би то било од утицаја на законитост оспореног акта и побијане пресуде, што се исто односи и на приговор тужилце да службено лице које је водило поступак тог дана, није присуствовало увиђају који је одржан по другом водитељу поступка, приликом провођења ранијих радњи у којима су у поступку одржаване усмене расправе, уз учешће тужилце а и поменутог заинтересованог лица, као и вјештака, а имајући у виду да управни орган доноси рјешење, сходно члану 190. ЗОУП-а, на основу одлучних чињеница утврђених у поступку, како је то и учињено у предметној управној ствари, па тако да ни чињеница да се о томе није изјаснио

суд у побијаној пресуди, није такве природе да би то могло утицати на законитост побијане пресуде.

С обзиром на изнесено, по оцјени овог суда, доношењем побијане пресуде није остварен ни један од разлога из одредбе члана 35. став 2. ЗУС-а, који се односе на повреду закона, другог прописа или општег акта и повреду прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари, па тако да се захтјев тужиоца, на основу одредбе члана 40. став 1. истог закона, одбија.

Одлука о трошковима поступка из става 2. изреке ове пресуде, заснива се на одредбама чланова 49. и 49а. ЗУС-а, јер је тужиља изгубила управни спор, па тако да јој не припада ни право на накнаду трошкова састава предметног захтјева по пуномоћнику адвокату.

Записничар
Мира Мачкић

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић